

Füstös sor

Néhány csepp könnyel és egy kis esővel megöntözve

RÉGI DAL

Amikor a nap süt,
mi sírunk, mint a bolond,
mert a napsütés után
egy szörnyű eső jön ránk.

Amikor az eső esik,
mi dalolunk, mint a bolond,
mert a nagy eső után
oly szépen fog sütni a nap!

A jóra a rossz jön mindig,
mert minekünk sose volt jobb,
mint mikor elmúlt a legjobb.

A rosszra biztos, hogy a jó jön,
mert ránk sose jött rosszabb,
mint mikor elmúlt a legrosszabb.

Cseh Márta fordítása

* *Három vers a Garavi sokak: Veselo cigansko vašarište sa nekoliko suza i kapi kiše című kötetből.*

DANIELLA

1.

Mindenkinek van valami a fejében,
amivel gondolkozik.

Van, akinek ez egy zöld hold,
van, kinek egy sárga tallér.
Kinek kalács, kinek gyűrű,
kinek meg egy aranyfüggő.

Mindenkinek van a fejében
valami szép kis eszecske.

Énnekem meg a fejemben
csak egy üres semmi van.
Minden, amit a homlokom mögé teszek,
belesüpped ebbe a nagy semmibe.

Az én eszem tokja ilyen feneketlen.

2.

Mindenkinek van a kebelében
valami, amivel él.

Van, akinek ez egy piros virág,
van, akinek egy méhecske,
kinek a nap, kinek patak,
kinek egy tarka propeller.

Mindenkinek ott a melle közepében
valami szép szívecske.

Elloptam én egy órát,
és a keblembe dugtam.
Hogy ne legyen olyan üres.
Hogy ne fújjon rajta keresztül a szél.
Hogy nekem is legyen ott valami, ami él.

Meghallgathatod szépen,
hogy ketyeg az ingem alatt.

Ha azt hiszed, hogy a szívem,
akkor nagyon tévedsz.
Az én szívem a sarkamban van,
mióta csak megszülettem.

VÁSÁR

I.

„Elmegyünk-e a vásárba
Sabádra?”

„Milyen Sabác? Milyen vásár?
Álmomban se gondoltam rá.

A vásárban van egy sátor.
A sátorban van egy asztal.
Az asztalon sok-sok gyűrű,
nyakláncok és fülbevalók,
karperecek, gyöngyök, láncok,
brossok, fésűk,
gombok, kapcsok, hajcsatok,
ezüst övek
s ezüsből szőtt mellénykék.

Az asztal mellett áll a szép Julka.
Ha rád kacsint – kinyílik a bukszád rögtön.
Bárcsak lettem volna boltos.
Akkor bizony mindent ellophattam volna,
amit csak a lelkem kíván, magamtól,
mégse szúrta volna a szemét senkinek
ez az én víg életem.”

II.

Révészem, révészem,
vigyél által engemet.
Beteg az én édes szülém,
sorvadozik, istenemre.

Jaj, doktor úr, doktor uram,
te legalább értesz hozzá,
hogy ne kelljen meghalni.
Hogy is történt ez az egész,
itt van, az igazat mondom.

Hát beteg az édes szülém?
Hát nem sorvadásban szenved?
Hát van foga az én szülémnek?

Jaj, hova lettek a fogai, testvérek,
révész uram, doktor uram,
mikor még a kenyeret se bírja megenni!

Minden ott kezdődött, az anyókám fogával,
ez Sabáccal, beczzavamra!

III.

„Elmegyünk-e a vásárba,
Sabáccra?”
„De hát ott voltunk.
Kellett ez nekünk.

A vásárban van egy sátor,
A sátorban van egy rostély,
rostély mellett ott van egy nyárs,
ott sütik a plyeszkavicát,
csevapcsicsát, razsenyicát,
mutykalicát, vesalicát,
véres hurkát, májas hurkát,
disznócsülköt, tyulbasztiját,
karmonádlit, disznómáját,
a kolbászt és disznó eszét, parázson.

Malac, bárány süli a nyárson.
És ott a szép Mica, hogy kiszolgáljon,
hej, szép Mica – élő parzsacska,
bárcsak lettem volna csevapsütő mester.

Akkor bizony nekiülhettem volna,
és befalhattam volna mindent.”

IV.

Révészem, révészem,
vigyél által a vízen.
Nincsen pénz a zsebemben,
merthogy nincsen zsebem se.

Doktor uram, doktor uram,
börtönbe vetettek.
Szörnyen ellátták a bajom,
pedig se bűnöm, se vétkem.

Méghogy van körtéje a szomszédnak?
Méghogy én azt a körtét nézzem?
Méghogy az én beteg szülém szereti a körtét?

Szereti, bizám, aranyos testvérek,
révész uram, doktor uram,
bizám, ha jó érett és puhácska.

Most már tán az is világos,
hogyan kezdődött ez az egész:
az én szülém fogaival
meg a szomszéd körtéjével.

V.

„Elmegyünk-e a vásárba,
Sabágra?”

„Na hát gyerünk, megköszönöm.
Bajt hozott rám ez a Sabác.
A vásárban van egy sátor,
a sátorban van egy cirkusz.

A cirkuszban vannak medvék
meg majmok, akik labdázna,
meg kutyák, kik bicikliznek,
meg dresszírozott lovak is,
meg dresszírozott tigrisek,
meg dresszírozott kutyák is,
meg zsonglőrök, meg pojacák,
trapézművész akrobaták,
meg muzsikus kollégák.

És a kötél táncos – a szép Szojka,
feléig hal, félig meg leányka.

Bárcsak lettem volna állatszeliidító.
Mit bírt volna velem akkor az a rendőr,
ha beülök a ketrecbe
a tigris testvérek közé!”

VI.

Hej, révész, révészem,
vigyél át a vízen.
A bordáim meggörbültek,
mint egy régi kerítés.

Doktor uram, doktor uram,
van-e orvosságod ostobaság ellen?
Nagy bolondságot csináltam.
Magam se értem, hogy történt.

Átugrottam a szomszédhoz éjjel,
fölmásztam a körtefára.
Az meg egyszer csak
megrázkódott alattam...

Nem is szél volt.
Nem is ördög.
Mi az akkor, mi lehet?

Mindenemet általjárta
valami nagy rázkódás.

Hogy én körtét loptam volna?
Loptam hát.
Még hogy lovat loptam volna?
Istenemre, nem loptam.

Amikor ott megrázkódott alattam a
körtefa, eleresztettem az ágat,
s hova estem, hova én? Rápottyantam
valamilyen ló hátára.

Honnan termett ott az a ló,
és kié volt a sötétben?
Most se értem, mégse értem.

VII.

„Elmegyünk-e a vásárba,
Sabádra?”
„Sose többet.
Nem való nekem Sabác.

A vásárban van egy sátor,
a sátorban asztalok.
Ott húzza egy cigánybanda.
Szólok szépen hozzájuk:
testvérek, egy ló hátára
rápottyantam, mit tegyek,
mert mikorra észbe kaptam,
épphogy addig itt termettem.
A lóval most mi legyen?

Ők meg erre: testvér, ez a
sors keze.
Ez itt Sabác?
Bizony, Sabác.
Lóvásár ez?
Ez bizony hogy lóvásár.
A ló hozott ide téged?
Az hozott.
Azt akarja, hogy eladjad,
csak nem tudja mondani.

Én meg akkor belenéztem a lovacska szemébe.

Kérdem tőle: mit akarsz? De csak hallgat.
Hallgat, tehát benne van.

Elvezettem hát eladni.

De ott voltak a rendőrök,
kérik tőlem a lópasszust.
Honnan vegyek én lópasszust?

Már hagyjatok békin, mondom,
emberek, én csak a körtét szedtem,
leestem a fáról, épp a ló hátára,
az meg aztán ide hozott,
Sabádra.

De látom, hogy a rendőrök
csak nevetnek, és haragszanak rám.
És akkor kezdődött a galiba.”

VIII.

Hej, révész, révészem,
vigyél át a vízen.
Doktor uram, doktor uram,
tönkre vagyok téve, testvér.

A rendőrök nem hagynak békiben.
Folyton-folyvást kihallgatnak.
Egyik megcsavarta a bal fülem,
Akkor aztán megharaptam a kezét.

De muszáj volt megharapnom,
mikor azt mondta, hogy lovat loptam,
és sértegetett, ott a vásár kellős közepén.

Hát tudhatom én, honnan ez a ló?
Hogy tudhatnám?
Úgy pottyantam a hátára?
Úgy bizony.

Hát nem éjjel történt?
Bizony, éjjel.

Mindent szépen így elmondtam.
Honnan tudnám, ki ez a ló?
Itt van, hogyha oly okosak,
mondják meg azt nekem ők.

Révész uram, doktor uram,
hát haljon meg az én szülém
éhen,
ha nem hagyják a rendőrök,
hogy vigyek az én szülémnek,
édes anyókámnak, aki csak az én anyókám
– egy fél körtét legalább.

IX.

„Elmegyünk-e a vásárba, Sabáczra?”
„Ember, hagyjál békin.”

